Europos Parlamentas
2024-2029

Užsienio reikalų komitetas

2025/2026(INI)

08.05.2025

PRANEŠIMO PROJEKTAS

dėl 2023 ir 2024 m. Komisijos ataskaitų dėl Ukrainos
(2025/2026(INI))

Užsienio reikalų komitetas

Pranešėjas: Michael Gahler

TURINYS

Psl.

PASIŪLYMAS DĖL EUROPOS PARLAMENTO REZOLIUCIJOS 3

AIŠKINAMOJI DALIS 7

PRIEDAS. SUBJEKTAI ARBA ASMENYS, IŠ KURIŲ PRANEŠĖJAS GAVO INFORMACIJOS 8

PASIŪLYMAS DĖL EUROPOS PARLAMENTO REZOLIUCIJOS

dėl 2023 ir 2024 m. Komisijos ataskaitų dėl Ukrainos
(2025/2026(INI))

Europos Parlamentas,

– atsižvelgdamas į savo ankstesnes rezoliucijas dėl Ukrainos,

– atsižvelgdamas į Komisijos tarnybų darbinį dokumentą „2024 m. ataskaita dėl Ukrainos“ (SWD(2024)0699), pridėtą prie 2024 m. Komisijos komunikato dėl ES plėtros politikos (COM(2024)0690),

– atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 55 straipsnį,

– atsižvelgdamas į Užsienio reikalų komiteto pranešimą (A10-0000/2025),

A. kadangi Parlamentas kuo griežčiausiai smerkia Rusijos agresijos karą prieš Ukrainą ir remia Ukrainos teisę į suverenitetą, nepriklausomybę ir teritorinį vientisumą atsižvelgiant į tarptautiniu mastu pripažintas jos sienas;

B. kadangi, nepaisant tebesitęsiančio Rusijos agresijos karo, Ukraina parodė didelį atsparumą ir įsipareigojimą eiti į Europą orientuotu keliu;

C. kadangi tai, jog Ukraina inicijavo teisės aktų reformas rodo jos pasiryžimą suderinti savo teisės aktus su ES *acquis*;

D. kadangi sunkumų vis dar esama tokiose srityse kaip teismų nepriklausomumas ir sisteminė korupcija ir jie turi būti sprendžiami užtikrinant didesnę vyriausybės atskaitomybę ir tarptautinę priežiūrą;

E. kadangi Ukraina padarė pažangą regioninio bendradarbiavimo ir socialinių bei ekonominių reformų srityje, siekdama suderinti savo politiką su ES standartais;

F. kadangi Ukrainos demokratinės institucijos įrodė galinčios prisitaikyti esant karo padėčiai, tačiau susirūpinimą vis dar kelia klausimai dėl skaidrumo ir galios pusiausvyros šiuo laikotarpiu;

G. kadangi padaryta pažanga vykdant viešojo administravimo reformą, tačiau vis dar reikia toliau stiprinti gebėjimus ir gerinti žmogiškųjų išteklių valdymą;

H. kadangi teisminės institucijos atnaujino savo pagrindines funkcijas, be kita ko, vėl pradėjo vykdyti teisėjų patikrinimą ir įgyvendinti kovos su korupcija priemones, tačiau vis dar reikia griežtesnių sąžiningumo ir skaidrumo standartų;

I. kadangi Ukraina priėmė teisės aktus dėl atsinaujinančiųjų išteklių energijos bei prisiderino prie Europos žaliojo kurso tikslų ir taip parodė, kad yra įsipareigojusi įgyvendinti žaliąją darbotvarkę;

J. kadangi pilietinė visuomenė tebėra atsparumo ir demokratijos ramstis Ukrainoje, tačiau atvejai, kai aktyvistams daromas spaudimas, kelia susirūpinimą ir reikalauja vyriausybės veiksmų;

K. kadangi žodžio laisvė ir žiniasklaidos nepriklausomumas susiduria su sunkumais, visų pirma dėl karinės padėties; kadangi reikia įgyvendinti reformas siekiant atkurti pliuralizmą ir apsaugoti žurnalistus;

L. kadangi plačiu mastu vyrauja gyventojų ir institucijų konsensusas remti Ukrainos integracijos į ES procesą, o tai rodo tvirtą visuomenės įsipareigojimą siekti narystės ES, nepaisant dabartinių sunkumų;

M. kadangi narystė ES tebėra itin svarbi Ukrainos demokratinį vystymąsi skatinanti varomoji jėga ir bus pagrindinis veiksnys, užtikrinsiantis šalies saugumą, stabilumą ir nepriklausomybę ateityje;

Dabartinė padėtis, susijusi su Rusijos agresijos karu ir sankcijomis

1. dar kartą išreiškia savo tvirtą solidarumą su Ukrainos žmonėmis ir pakartoja, kad remia Ukrainos nepriklausomybę, suverenitetą ir teritorinį vientisumą atsižvelgiant į tarptautiniu mastu pripažintas jos sienas; griežtai pabrėžia Ukrainos prigimtinę teisę gintis pagal JT Chartijos 51 straipsnį;

2. pabrėžia, kad ES ir valstybės narės turi stipriai padidinti Ukrainai teikiamą paramą, skirtą Ukrainos teisei į savigyną palaikyti; tvirtina, kad ES ir valstybės narės, kartu su partneriais ir sąjungininkais, turi prisidėti prie tvirtų saugumo garantijų Ukrainai, kad atgrasytų Rusiją nuo tolesnės agresijos;

Įsipareigojimas siekti narystės ES

3. labai palankiai vertina nepalaužiamą Ukrainos pasiryžimą įvykdyti narystės ES reikalavimus, įskaitant atitiktį ES *acquis*;

4. atkreipia dėmesį į JAV ir Ukrainos susitarimą dėl ypatingos svarbos naudingųjų iškasenų; palankiai vertina tai, jog susitarimas apima aiškias formuluotes, kuriomis siekiama apsaugoti Ukrainos stojimo į ES procesą ir susijusius įsipareigojimus, taip pat užtikrinti suderinamumą su Ukrainos įsipareigojimais tarptautinėms finansų įstaigoms ar kitiems oficialiems kreditoriams; ragina Komisiją stebėti, kad šios apsaugos priemonės būtų griežtai įgyvendinamos;

Demokratija, teisinė valstybė ir kova su korupcija

5. atkreipia dėmesį į tai, kad Ukraina įdėjo nepaprastai daug pastangų, kad sustiprintų demokratines institucijas karo metu; kartu ragina Ukrainą didinti teisėkūros procesų skaidrumą ir skirti daugiau išteklių teismų reformai;

6. ragina Ukrainą spręsti problemas, trukdančias teisminių institucijų vystymuisi; pabrėžia, kad reikia siekti pažangos teismų nepriklausomumo ir kovos su korupcija srityse;

7. palankiai vertina tai, kad paskirtas naujas Nacionalinės korupcijos prevencijos agentūros vadovas ir nepriklausomi auditoriai, siekiant įvertinti Ukrainos nacionalinio kovos su korupcija biuro veiksmingumą tiriant korupciją; džiaugiasi dėl iš dalies pakeisto Baudžiamojo kodekso ir Baudžiamojo proceso kodekso įsigaliojimo; teigiamai vertina tai, kad priimtas 2024–2025 m. turto susigrąžinimo strategijos ir susijusių priemonių įgyvendinimo veiksmų planas;

8. ragina Ukrainą saugoti kovos su korupcija institucijų nepriklausomumą ir veiksmingumą, be kita ko, Specializuotos kovos su korupcija prokuratūros (SAPO), užtikrinant skaidrius skyrimo į pareigas procesus ir apsaugant tokias įstaigas nuo politinės įtakos poveikio; palankiai vertina tai, kad Ukraina padidino SAPO darbuotojų skaičių;

9. atkreipia dėmesį į Europos Tarybos Kovos su korupcija valstybių grupės 2024 m. lapkričio 22 d. priimtos antrosios atitikties ataskaitos papildyme pateiktas išvadas, kuriomis remiantis, Ukraina 18 iš 31 ataskaitoje nurodytų rekomendacijų įgyvendino tinkamai arba tinkamai į jas atsižvelgė; ragina Ukrainą visapusiškai įgyvendinti likusias rekomendacijas;

Pagrindinės laisvės ir žmogaus teisės

10. palankiai vertina Ukrainos įsipareigojimą gerbti pagrindines teises nepaisant tebesitęsiančio Rusijos agresijos karo; džiaugiasi, kad neseniai priimtas Tautinių mažumų teisių apsaugos veiksmų planas iki 2027 m., kuriuo siekiama suderinti Ukrainos teisės aktus su Europos standartais;

Regioninis bendradarbiavimas ir geri kaimyniniai santykiai

11. teigiamai vertina aktyvų Ukrainos dalyvavimą regioninėse iniciatyvose, pavyzdžiui, jos lyderystę Rytų partnerystės pilietinės visuomenės forume ir tarpvalstybinių prekybos projektų su Lenkija koordinavimą;

12. palankiai vertina ir skatina bet kokius Ukrainos ir valstybių narių bandymus spręsti neišspręstus istorinių dvišalių ir regioninių santykių klausimus, pavyzdžiui Voluinės žudynių, siekiant tikro nuoširdaus susitaikymo ir gerbiant ES vertybes – žmogaus orumą, istorinę tiesą ir gerus kaimyninius santykius; mano, kad visų susijusių šalių gera valia vykdomas kantrus susitaikymo procesas užgydys praeities žaizdas; atsižvelgdamas į tai, džiaugiasi dėl vykstančių Lenkijos ir Ukrainos valdžios institucijų derybų, kurių rezultatas – 2025 m. balandžio mėn. Ukrainos teritorijoje atnaujinti Lenkijos piliečių kapaviečių kasinėjimai; tikisi, kad šis procesas bus tęsiamas siekiant aiškaus tikslo – užtikrinti aukoms orų laidojimą ir atminimą;

Socialinės ir ekonominės reformos

13. palankiai vertina tai, kad Ukraina įgyvendino 2023–2024 m. prioritetinių veiksmų planą ir priėmė teisės aktus, būtinus Ukrainos ekonominio saugumo biurui reformuoti;

14. primena, kad 2023 m. priimtas Vietos viešųjų paslaugų įstatymas, ir ragina Ukrainos vyriausybę laikytis sistemingo požiūrio į būsimas viešojo administravimo reformas nustatant aiškią viziją ir struktūrizuotą įgyvendinimo strategiją;

15. ragina Ukrainą daryti pažangą tvirtinant Įstatymo Nr. 4298 projektą, kad vietos valstybės administravimo reformos būtų suderintos su ES standartais, sukuriant subalansuotą teisinę priežiūros sistemą, kuri atitiktų proporcingumo principą ir Europos vietos savivaldos chartijos nuostatas ir kuria nebūtų pažeidžiama vietos valdžios institucijų kompetencija, prerogatyvos ir savivaldos funkcijos; primena savo reikalavimą suteikti vietos ir regionų valdžios institucijoms juridinio asmens statusą;

16. ragina Ukrainą toliau daryti pažangą įgyvendinant Ukrainos planą pagal Reglamentą (ES) 2024/792[1];

Energetika, aplinka, darnus vystymasis ir junglumas

17. palankiai vertina didelę pažangą, padarytą vykdant energetikos sektoriaus reformas, ir tai, kad Ukraina siekia Europos žaliojo kurso tikslų;

18. giria Ukrainą už tai, kad ji priėmė nacionalinį energetikos ir klimato srities veiksmų planą;

19. rekomenduoja Komisijai skubiai atidaryti derybų su Ukraina skyrių grupes, kad būtų kuo greičiau pasistūmėta siekiant Ukrainos narystės ES, su sąlyga, kad ji toliau įgyvendins ES *acquis* ir užbaigs pradėtas reformas;

20. paveda Pirmininkei perduoti šią rezoliuciją Tarybai ir Komisijai.

[1] 2024 m. vasario 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2024/792, kuriuo nustatoma Ukrainos priemonė, OL L, 2024/792, 2024 2 29, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/792/oj.

AIŠKINAMOJI DALIS

Džiaugiuosi, kad kaip pranešėjas šios svarbios iniciatyvos tema galiu pateikti pranešimą, kuriame atspindimas nuolatinis ir tvirtas strateginis Europos Sąjungos įsipareigojimas Ukrainai. Šis pranešimas yra pirmasis nuo to laiko, kai Rusija pradėjo plataus masto invaziją į Ukrainą ir kai Ukrainai suteiktas šalies kandidatės statusas bei pradėtos stojimo į ES derybos.

Ukraina yra pagrindinė ES veiksmų sritis, kalbant apie išorės santykius. Ukrainoje vykstantis karas iki šio darė ir toliau daro didelį poveikį ES. Karo baigtis yra gyvybiškai svarbi ES. Todėl ES ir valstybės narės Ukrainai teikia nuoseklią politinę, diplomatinę, finansinę ir karinę pagalbą. Kadangi D. Trumpo administracijos požiūris kardinaliai pasikeitė, ES tenka dar didesnė atsakomybė.

Pranešimo projektą parengiau atsižvelgdamas į pirmiau paminėtas geopolitines ir saugumo aplinkybes. Tekste kalbama apie Ukrainos pasiruošimą įvykdyti narystės ES reikalavimus, įskaitant atitiktį ES *acquis*. Taip pat analizuoju sudėtingas vidaus reformas, kurios vykdomos vykstant karui. Itin daug dėmesio skiriu demokratijai, teisinei valstybei ir kovai su korupcija. Pranešime raginama remtis laimėjimais, pasiektais vykdant energetikos, aplinkos, darnaus vystymosi ir junglumo sektorių reformas. Be to, pabrėžiu regioninio bendradarbiavimo ir gerų kaimyninių santykių svarbą.

Etapu, kuomet bus teikiami pakeitimai, pranešimo projektas bus papildytas ir patobulintas kitais aspektais, taip pat bus atsižvelgta į naujausius pokyčius tarptautinėse derybose, jei tokių bus, ir į pastangas įgyvendinti vidaus reformas.

Apibendrindamas pakartoju tvirtą Parlamento poziciją, jog Europos Komisija turėtų atidaryti derybų skyrių grupes, kad būtų kuo greičiau pasistūmėta siekiant Ukrainos narystės ES. Sėkmingas šio proceso užbaigimas reiškia gebėjimą prisiimti lyderystę, ryžtą ir vizijos turėjimą, taip pat tai yra geostrateginė investicija į vieningą ir stiprią Europą vis nepastovesnėje tarptautinėje aplinkoje.

PRIEDAS. SUBJEKTAI ARBA ASMENYS, IŠ KURIŲ PRANEŠĖJAS GAVO INFORMACIJOS

Pagal Darbo tvarkos taisyklių I priedo 8 straipsnį pranešėjas pareiškia, kad, rengdamas šį pranešimo projektą, gavo informacijos iš šių subjektų ar asmenų::

Subjektas ir (arba) asmuo
Nėra.

Šį sąrašą parengė ir visą atsakomybę už jį prisiima pranešėjas.

Jeigu sąraše esančių fizinių asmenų tapatybę galima nustatyti pagal jų vardą ir pavardę, jų pareigas arba pagal abu požymius, pranešėjas pareiškia, kad jis atitinkamiems fiziniams asmenims pateikė Europos Parlamento pranešimą dėl duomenų apsaugos Nr. 484 (https://www.europarl.europa.eu/data-protect/index.do), kuriame išdėstytos jų asmens duomenų tvarkymui taikomos sąlygos ir su tuo tvarkymu susijusios teisės.